

SİNEMA VE EĞİTİM: GÖRSEL ANLATIMIN ÖĞRENME SÜREÇLERİNE ETKİSİ

Firdevs ÖZTÜRK¹

ÖZET

Bu çalışma, sinemanın eğitim alanındaki etkilerini ve potansiyel katkılarını inceleyerek, sinemayı bir eğitim aracı olarak değerlendirmeyi amaçlamaktadır. Sinema, görsel anlatının gücü sayesinde izleyicilere bilgi aktarmanın ötesinde empati, eleştirel düşünme ve sosyal farkındalık gibi beceriler kazandırabilmektedir. Özellikle genç izleyiciler için güçlü bir eğitim aracı olan sinema, öğrencilerin hem bireysel gelişimlerine hem de toplumsal duyarlılıklarına katkı sağlamaktadır. Bu bağlamda çalışma, sinemanın görsel bir eğitim deneyimi olarak nasıl etkili kullanılabileceğini, hangi filmlerin hangi konularda eğitici olabileceğini ve öğretim yöntemlerini tartışmaktadır. Öğretmenlerin, film analizleri, tartışma seansları ve proje tabanlı uygulamalar yoluyla öğrencilerin aktif katılımını destekleyebileceği öngörülmüştür. Çalışmada, nitel araştırma yöntemi benimsenmiş ve eğitimde sinemanın rolü öğrenci-öğretmen etkileşimleri üzerinden durulmuştur. Çalışma, sinemanın bir eğitim aracı olarak sunduğu avantajları ve sınırlılıkları değerlendirerek, görsel bir eğitim deneyimi olarak işlevselliğini ortaya koymayı hedeflemektedir. Bu doğrultuda, sinemanın pedagojik potansiyelinin eğitimde nasıl daha etkili kullanılabileceğine dair öneriler sunulmuştur.

Anahtar Kelimeler: Görsel Eğitim, Sinema, Eğitim Yöntemleri, Öğrenci Katılımı, Empati.

---

¹ MEB Öğretmen, İstanbul İli Kadıköy İlçesi , ORCID: 0009-0009-0050-291X, fiirdevsozturk@gmail.com

CINEMA AND EDUCATION: THE EFFECT OF VISUAL EXPRESSION ON LEARNING PROCESSES

ABSTRACT

This study aims to evaluate cinema as an educational tool by examining the effects and potential contributions of cinema in the field of education. Cinema, thanks to the power of visual narrative, can provide viewers with skills such as empathy, critical thinking and social awareness beyond conveying information. Cinema, which is a powerful educational tool especially for young viewers, contributes to both the individual development and social sensitivity of students. In this context, the study discusses how cinema can be used effectively as a visual educational experience, which films can be educational on which subjects and teaching methods. It is envisaged that educators can support the active participation of students through film analyses, discussion sessions and project-based applications. In the study, a qualitative research method was adopted and the role of cinema in education was focused on student-teacher interactions. The study aims to evaluate the advantages and limitations of cinema as an educational tool and to reveal its functionality as a visual educational experience. In this context, suggestions are presented on how the pedagogical potential of cinema can be used more effectively in education.

Keywords: Visual Education, Cinema, Education, Education Methods, Student Participation, Empathy.

GİRİŞ

Sinema, 19. yüzyılın sonlarında teknolojik yeniliklerin ve toplumsal dönüşümlerin bir sonucu olarak sanat dünyasında kendine önemli bir yer edinmiş ve kısa sürede güçlü bir toplumsal ve kültürel fenomen haline gelmiştir. Lumière Kardeşler'in 1895 yılında Paris'te gerçekleştirdikleri ilk film gösterimi, sinemanın yalnızca bir eğlence aracı olmanın ötesinde, toplumsal bilinçlendirme ve eğitim aracı olarak kullanılabilmesine dair önemli bir örnek teşkil etmiştir. Sinemanın bu çok yönlü doğası, onu estetik değer taşıyan bir sanat formundan öte, izleyicilerin toplumsal gerçeklikleri algılama biçimlerini dönüştüren güçlü bir iletişim aracı konumuna taşımaktadır (Öztürk, 2024a, ss. 943-962).

Sinema, görsel ve işitsel unsurların birleşimiyle oluşturduğu zengin deneyimle, toplumsal olayları, bireysel yaşantıları ve kültürel değerleri aktarırken, aynı zamanda bilgilendirme ve bilinçlendirme süreçlerine önemli katkılarda bulunabilmektedir (Öztürk, 2020, s. 129). Bu özellikleri sayesinde, sinema, bireylerin ve toplumların düşünsel, duygusal ve kültürel gelişimine etki eden bir iletişim aracı haline gelmiştir. Sinemanın eğitimsel potansiyeli, film dilinin ve görsel anlatım tekniklerinin etkin bir biçimde kullanılmasıyla, izleyicilerin yalnızca eğlencelik içeriklere değil, aynı zamanda derinlemesine düşünsel ve toplumsal analizler yapmalarını sağlayacak unsurlara da ulaşmalarını mümkün kılmaktadır (Öztürk, 2024c, ss. 579 - 598). Bu bağlamda, sinema, bireylerin toplumsal olguları sorgulama, empati kurma ve farklı bakış açılarına sahip olma becerilerini geliştiren güçlü bir araç olarak değerlendirilebilir.

Çalışmada, sinemanın eğitim süreçlerinde etkili bir görsel öğrenme aracı olarak nasıl kullanılabileceği sorunsalı ele alınmaktadır. Sinemanın öğrenme sürecine sunduğu katkılar; görsel-işitsel unsurların öğrenme üzerindeki etkileri, bilgi kalıcılığını artırma kapasitesi ve duygusal katılım boyutları üzerinden değerlendirilecektir. Özellikle, sinemanın eğitim bağlamında kullanımı; öğrencilerin öğrenme motivasyonlarının yükseltilmesi, kavramsal bilgilerin daha etkili biçimde içselleştirilmesi ve eleştirel düşünme becerilerinin geliştirilmesi açısından incelenecektir. Bu çerçevede, sinemanın eğitim süreçlerine nasıl entegre edilebileceğine dair yeni perspektiflerin sunulması hedeflenmektedir. Bu çalışmanın temel argümanı, sinemanın görsel-işitsel bileşenleri sayesinde pedagojik bir araç olarak eğitimde anlamlı katkılar sunduğunu ve bu katkılarının öğrenme üzerindeki etkilerini teorik ve pratik açılarından incelemenin önem taşıdığını savunmaktadır.

Sinema, eğitimde etkili bir araç olarak kabul görmesinin ardında, görsel ve işitsel öğelerin bir araya gelmesiyle öğrenme süreçlerini zenginleştirme potansiyeli yatar. Bu bağlamda, Mayer ve Moreno'nun çoklu ortam öğrenme kuramı, bilginin farklı duyuşal kanallar aracılığıyla aktarıldığında öğrenmenin daha etkili olduğunu savunur (Mayer ve Moreno, 2003, s. 43-45). Sinema, bu kuramın somut bir uygulaması olarak, öğrencilerin hem görsel hem de işitsel bilgiye aynı anda maruz kalmasını sağlayarak bilgilerin daha kalıcı bir şekilde öğrenilmesine imkan tanır (Althusser, 2006, s. 152). Özellikle soyut kavramların somutlaştırılması noktasında sinema, eğitimde diğer araçlara kıyasla benzersiz bir avantaj sunar (Adanır, 2017, s. 71). Örneğin, tarihsel olayları konu alan filmler, öğrencilerin tarihsel bilgileri daha somut ve anlaşılır bir şekilde kavramalarına yardımcı olur (Bennett, 2009, s. 108). Sinema aynı zamanda, öğrencilerin empati geliştirmelerine ve duygusal zekâlarını güçlendirmelerine de olanak tanır. Goleman, duygusal zekânın bireylerin yaşamlarındaki başarıyı belirleyen önemli bir unsur olduğunu vurgular. Sinemada karakterlerin yaşadıkları olaylar, izleyicinin empati kurmasını teşvik eder ve bu sayede duygusal öğrenmeyi destekler (Goleman, 1995, s. 58). Öğrenciler, farklı yaşam deneyimlerini gözlemleyerek, kendi duygusal tepkilerini analiz etme ve sosyal ilişkilerini daha sağlıklı bir şekilde yönetme becerilerini geliştirebilirler. Bu, sinemanın sadece bilişsel değil, aynı zamanda duygusal öğrenmeye de katkıda bulunduğunu gösterir. (Öztürk, 2024a, s.958)

Sinema, eğitimde etkili bir araç olarak, farklı derslerde ve disiplinler arası yaklaşımlarla bütünleştirildiğinde güçlü bir öğrenme aracı haline gelir. Örneğin tarih derslerinde kullanılan belgeseller veya tarihsel olayları konu alan filmler, öğrencilerin tarihsel süreçleri ve bu süreçlerin insan yaşamı üzerindeki etkilerini daha somut bir şekilde kavramalarına katkı sunar (Bennett, 2009, s. 108). Bu tür filmler, soyut tarihsel bilgileri görsel ve duygusal bir bağlamda somutlaştırarak öğrenmeyi kolaylaştırır. Bu bağlamda, sinema yalnızca bilgi aktarımında değil, tarihsel empati geliştirmede de önemli bir pedagojik işlev üstlenir. Disiplinler arası yaklaşımlar, sinemanın eğitime katkılarını zenginleştiren bir başka boyuttur. Bir edebiyat eserinin film uyarlamasının izlenmesi, öğrencilerin edebi çözümleme ve eleştiri becerilerini geliştirirken, film diline dair yapılan analizler, sinema sanatına eleştirel bir bakış açısı kazandırır.

Champoux'nun belirttiği gibi, sinema farklı disiplinlerin birleştiği bir öğrenme alanı sunarak çok yönlü düşünme becerilerini teşvik eder. Örneğin, bir film hem tarihsel bir bağlama yerleşebilir hem de edebi anlatım teknikleri ve sinematografik unsurlar üzerinden analiz edilebilir (Champoux, 1999, s. 12-13). Bu tür bir disiplinler arası öğrenme, öğrencilerin bir konuyu farklı açılardan ele alabilme ve kavramsal ilişkiler kurma yeteneklerini geliştirir. Sinema, aynı zamanda eleştirel düşünme becerilerinin geliştirilmesinde de etkili bir araçtır. Paul ve Elder (2008, s. 21-24), eleştirel düşünmenin bireylerin karmaşık problemleri çözme, yaratıcı çözümler üretme ve bilinçli kararlar alma süreçlerinde hayati bir rol oynadığını vurgular. Bu bağlamda, film analizi etkinlikleri, öğrencilerin temalar, karakterlerin motivasyonları ve yönetmenin anlatı tercihleri üzerinde düşünmelerini sağlar. Bu süreç, öğrencilerin sadece izledikleri filmi değerlendirmelerini değil, aynı zamanda çevrelerindeki dünyayı daha eleştirel bir gözle incelemelerini mümkün kılar. Film tartışmaları, öğrencilerin fikirlerini açık bir şekilde ifade etme, aksi görüşleri anlama ve toplumsal olaylara farklı perspektiflerden bakma becerilerini güçlendirir. Bu çalışma kapsamında, sinemanın eğitimdeki etkilerini değerlendirmek amacıyla çeşitli teorik çerçeveler kullanılmıştır. Mayer ve Moreno'nun (2003, s. 43-45) çoklu ortam öğrenme kuramı, sinemanın bilgiyi daha etkili bir biçimde sunma kapasitesini açıklamaktadır. Goleman'ın Duygusal Zekâ Teorisi, duygusal deneyimlerin öğrenme süreçlerine olan katkısını ele alırken, Paul ve Elder'in Eleştirel Düşünme Teorisi, analitik becerilerin geliştirilmesinde sinemanın rolünü incelemektedir (Goleman, 1995, s. 58; Paul ve Elder, 2008, s. 21-24). Bu teorik yaklaşımlar, elde edilen bulguların analiz edilmesinde rehberlik edecek ve sinemanın pedagojik katkılarıyla ilgili daha kapsamlı bir değerlendirme sunacaktır. Nitel analiz yöntemleriyle gerçekleştirilecek olan bu araştırma, sinemanın eğitim alanındaki etkilerini tematik başlıklar altında inceleyecek ve bu katkıların eğitsel bağlamda nasıl anlam kazandığını ortaya koymayı hedefleyecektir.

1. ÇALIŞMANIN YÖNTEMİ

Bu çalışmada nitel araştırma yöntemi kullanılmıştır. Nitel araştırma metodu, araştırma konusunu derinlemesine anlamak ve sinemanın eğitimdeki rolü ile etkilerini daha ayrıntılı bir şekilde değerlendirebilmek için tercih edilmiştir (Creswell, 2014, s. 185). Sinemanın eğitimde sağladığı pedagojik katkıların yalnızca nicel verilerle sınırlı bir ölçüm yapılmaksızın, katılımcı deneyimleri, teorik yaklaşımlar ve uygulama örnekleri üzerinden derinlemesine analiz edilmesi gerektiği düşünülmüştür. Nicel araştırma yöntemleri daha çok sayısal veri toplama ve istatistiksel analiz yapmaya odaklanırken, nitel yöntem, fenomenlerin sosyal ve bağlamsal dinamiklerini açıklamakta daha etkili bir araç sunmaktadır (Miles ve Huberman, 1994, s. 56). Özellikle sinemanın eğitimdeki etkilerinin, öğrencilerin eleştirel düşünme, yaratıcılık ve duygusal zekâ gelişimi üzerindeki yansımalarını anlamak için bu bağlamın detaylandırılması gerekmektedir.

Çalışmanın amacı doğrultusunda, sinemanın eğitimdeki etkilerini ortaya koymak ve bu arada sinemanın pedagojik katkılarını analiz etmek için literatür taraması yapılmıştır. Literatür taraması sürecinde, akademik makaleler, kitaplar, tezler ve konferans bildirileri gibi bilimsel kaynaklar incelenmiştir. Bu kaynaklar, sinemanın eğitimdeki kullanımını ele alan teorik ve uygulamalı çalışmalardan seçilmiştir.

Elde edilen veriler, Miles ve Huberman'ın (1994, s. 56) önerdiği nitel veri analizi yöntemleri kullanılarak tematik bir çerçevede analiz edilmiştir. Bu yöntemsel yaklaşım, sinemanın eğitimde etkin bir araç olarak nasıl kullanılabileceğini ve bu bağlamda sağladığı katkıların nasıl analiz edildiğini detaylandırmaktadır. Literatür taraması ile elde edilen bulgular, sinemanın eğitimdeki etkilerini açıklamaya yönelik kapsamlı bir bakış açısı sunmaktadır.

2. SİNEMANIN EĞİTİME KATKILARI

Görsel ve işitsel öğrenme, bireylerin bilgi edinme süreçlerinde önemli bir rol oynar ve eğitimde etkili bir şekilde kullanılabilir. Bu bağlamda, sinema, görsel ve işitsel uyaranları bir araya getirerek öğrenme sürecini derinleştiren ve zenginleştiren güçlü bir araç olarak karşımıza çıkar. Sinemanın eğitimdeki rolünü anlamak için, Mayer ve Moreno'nun (2003) çoklu ortam öğrenme kuramı çerçevesinde sinemanın etkileri incelenebilir. Mayer ve Moreno'nun (2003) çoklu ortam öğrenme kuramı, bilginin hem görsel hem de işitsel kanallardan sunulmasının öğrenme sürecini nasıl geliştirdiğini açıklayan önemli bir teoridir. Bu kuram, bilgiyi farklı duyuşal kanallar aracılığıyla sunmanın, öğrencilerin bilgi işleme ve anlama süreçlerini nasıl daha etkili hale getirdiğini vurgular. Mayer ve Moreno tarafından geliştirilen bu kuram, bilginin hem görsel hem de işitsel kanallardan sunulmasının, bireylerin bilişsel yükünü azaltarak öğrenme verimliliğini artırdığını savunur (Mayer & Moreno, 2003, s. 45). Sinema, bu kuramın somut bir uygulaması olarak, hem görsel hem de işitsel uyaranları entegre ederek öğrenme süreçlerini zenginleştirebilir.

Sinema, görsel ve işitsel öğeleri bir araya getirerek, bilgilerin öğrenciler tarafından daha etkili bir şekilde işlenmesini sağlar. Film ve video materyalleri, öğrencilerin soyut kavramları somutlaştırmalarına ve karmaşık konuları daha iyi anlamalarına yardımcı olur. Mesela, tarihsel olayları konu alan bir film, olayların görsel temsiliyle birlikte, olayların anlamını ve önemini daha iyi kavrayabilme fırsatı sunar. Bu durum, öğrencilerin tarihsel bilgileri sadece metinlerden değil, aynı zamanda görsel ve işitsel deneyimlerden de öğrenmelerini sağlar (Mayer & Moreno, 2003, s. 47). Ayrıca, sinemanın sunduğu zengin görsel ve işitsel deneyimler, öğrencilerin duyuşal katılımını artırır. Bu duyuşal bağ, bilgilerin daha kalıcı hale gelmesine katkıda bulunur. Sinema, karakterlerin yaşadıkları olayları ve duyuşal durumları izleyicilere aktararak, empati geliştirme ve duyuşal tepkilerin anlaşılması konusunda önemli bir fırsat sunar (Yakar, 2013, s. 21-36). Örneğin, bir savaş filminin dramatik sahneleri, öğrencilerin yalnızca olayları anlamasını değil, aynı zamanda bu olayların insanlık üzerindeki etkilerini kavramalarını sağlar. Bu özellik, Mayer ve Moreno'nun çoklu ortam öğrenme kuramının öngördüğü şekilde, bilgilerin işlenmesini ve öğrenme sürecini güçlendirir. Sinemanın eğitimdeki yeri, Mayer ve Moreno'nun çoklu ortam öğrenme kuramı ile desteklenen bu yönleriyle, eğitim materyallerinin etkili bir şekilde tasarlandığında ve kullanıldığında öğrencilerin öğrenme deneyimlerini nasıl geliştirebileceğini göstermektedir. Görsel-işitsel uyaranların entegre edilmesi, öğrencilerin hem bilişsel hem de duyuşal süreçlerini harekete geçirerek, bilgilerin daha derinlemesine öğrenilmesini sağlar. Bu bağlamda, öğretim sürecine dahil edilen filmler, yalnızca bilgi aktarımı için değil, aynı zamanda öğrencilerin eleştirel düşünme, yaratıcı problem çözme ve empati becerilerini geliştirmek için de kullanılabilir (Koçoğlu, Aydemir, Ekici, 2018).

Sinema destekli eğitimin, farklı öğrenme stillerine sahip öğrenciler için de uyarlanabilir olması önemlidir. Örneğin, görsel öğrenme eğiliminde olan bir öğrenci, bir biyoloji dersinde insan vücudu işleyişini görsel bir animasyon filmi aracılığıyla daha iyi anlayabilir. Aynı zamanda işitsel öğrenme ağırlıklı bir öğrenci, filmdeki diyaloglar ve ses efektleri sayesinde aynı konuyu farklı bir bağlamda kavrayabilir. Sinemanın çok yönlü yapısı, bu çeşitliliği destekleyerek öğrenme süreçlerini bireyselleştirme potansiyeline sahiptir (Mayer & Moreno, 2003, s. 49).

3. DANIEL GOLEMAN'IN DUYGUSAL ZEKA TEORİSİ

Duygusal zekâ, bireylerin duygusal süreçleri anlama, yönetme ve başkalarının duygularını kavrama becerilerini içeren önemli bir kavram olarak modern psikoloji ve sosyal bilimler literatüründe geniş bir yer bulmuştur (Salovey ve Mayer, 1990, ss. 267-298). Daniel Goleman (1995), bu kavramı popülerleştirerek duygusal zekâ bireylerin yaşamlarında bilişsel zekâdan (IQ) bağımsız bir başarı unsuru olarak taşıdığı önemi vurgulamıştır. Goleman'a göre, duygusal zekâ (EQ), sosyal ve kişisel başarıyı şekillendiren kritik faktörlerden biridir ve bilişsel yeteneklerin tamamlayıcısı olarak işlev görmektedir (Goleman, 1995, s. 42-44). Duygusal zekâyı, bireyin duygularını ve başkalarının duygularını anlama, ifade etme ve yönetme becerisi olarak tanımlayan Goleman, bu kavramı dört temel bileşen üzerinden açıklamaktadır: kendini tanıma, kendini yönetme, sosyal farkındalık ve ilişki yönetimi.

Kendini tanıma, bireyin kendi duygusal durumlarının farkında olmasını, bu duyguların davranışlar üzerindeki etkilerini kavramasını ve duygusal eğilimlerinin altında yatan nedenleri anlamasını içerir (Bar-On, 2000, ss. 363-388). Bu beceri, öz farkındalık olarak da adlandırılır ve duygusal zekâ temel bileşeni olarak görülür. Goleman'a göre, bireyin kendi duygularını doğru bir şekilde tanımlayamaması, duygusal tepkilerini kontrol etmesini ve başkalarının duygularını anlamasını zorlaştırır (Goleman, 1995, s. 43-45). Öz farkındalık, bireyin güçlü ve zayıf yönlerinin farkında olmasını sağlayarak, hem kişisel gelişimine hem de başkalarıyla ilişkilerinde daha bilinçli ve uyumlu bir tutum geliştirmesine olanak tanır (Matthews, Zeidner ve Roberts, 2002, s. 67).

Kendini yönetme, bireyin duygularını kontrol edebilme, dürtülerini yönetme ve zorlu durumlarda yapıcı davranışlar sergileyebilme yeteneğini ifade eder (Petrides ve Furnham, 2001, ss. 425-448). Stresli veya duygusal açıdan yoğun durumlarda soğukkanlı kalabilmek, bu becerinin en önemli göstergelerinden biridir. Goleman, kendini yönetmenin duyguların bastırılması anlamına gelmediğini, aksine duyguların uygun şekilde ifade edilmesini içerdiğini belirtir (Goleman, 1995, s. 67-69). Bu beceriye sahip bireyler, duygusal zorluklarla başa çıkarken hem duygusal hem de bilişsel dengeyi koruyarak sağlıklı kararlar alabilirler (Mayer, Caruso ve Salovey, 2000, ss. 267-298).

Sosyal farkındalık, başkalarının duygularını ve ihtiyaçlarını anlama, empati geliştirme ve sosyal ortamlarda uyum sağlama kapasitesini ifade eder (Cherniss ve Goleman, 2001). Goleman'a göre, empati, sosyal farkındalığın merkezinde yer alır ve bireyin başkalarının perspektifinden bakma yeteneğini güçlendirir (Goleman, 1995, s. 92-94). Özellikle liderlik ve müşteri ilişkileri gibi alanlarda sosyal farkındalık becerisi, başarılı iletişim ve etkili iş birliği için temel bir unsurdur (Boyatzis, Goleman ve McKee, 2013, ss. 3-45).

İlişki yönetimi, bireyin başkalarıyla sağlıklı ve etkili ilişkiler kurabilmesi için duygusal zekâ tüm bileşenlerini bir arada kullanabilme becerisidir (Goleman, Boyatzis ve McKee, 2002 ss. 17-95). Çatışma yönetimi, iş birliği, ikna becerileri ve liderlik yetkinlikleri gibi unsurları içeren bu bileşen, bireyin sosyal etkileşimlerde başarılı olmasını sağlar (Bradberry ve Greaves, 2009, ss. 88-90). Goleman, ilişki yönetiminin sosyal bağların güçlendirilmesinde ve kolektif başarının sürdürülebilir kılınmasında kritik bir rol oynadığını vurgular (Goleman, 1995, ss. 127-130).

4. DUYGUSAL ZEKA VE TOPLUMSAL BAŞARI

Goleman'ın duygusal zekâ teorisi, bireylerin kişisel ve profesyonel yaşamlarında başarılı olmalarını sağlayan kritik yeteneklerin önemini vurgulamaktadır. Bilişsel zekânın (IQ) bireyin başarı potansiyelinde önemli bir rol oynadığı düşünülmeyle birlikte, Goleman (1995), duygusal zekânın (EQ) sosyal ilişkilerde, çatışma yönetiminde ve empati kurma becerilerinde etkili olduğunu ifade etmiştir. Goleman'a göre, duygusal zekânın yüksek olması, bireylerin stresli durumlara başa çıkabilme kapasitelerini ve diğer bireylerle yapıcı ilişkiler kurma becerilerini artırır (Goleman, 1995, s. 160). Özellikle iş dünyasında liderlik ve yöneticilik rolleri üstlenen bireylerin yüksek EQ'ya sahip olmalarının, ekip çalışmasını destekleyerek daha yaratıcı ve üretken bir çalışma ortamı sağladığı gözlemlenmiştir (Boyatzis, Goleman ve McKee, 2013, s. 42).

Eğitim alanında da duygusal zekâ becerilerinin geliştirilmesi, öğrencilerin sosyal beceriler kazanmasına ve duygusal dayanıklılıklarını artırmasına katkı sağlamaktadır (Bar-On, 2000, s. 375). Goleman'ın teorisi, bireylerin hem kişisel yaşamlarında hem de toplumsal rollerinde daha etkili bir şekilde iletişim kurabilmelerini ve çatışmaları çözmeye yapıcı stratejiler geliştirmelerini teşvik eden bir model sunmaktadır. Bu bağlamda, duygusal zekâ, yalnızca bireysel başarıyı değil, aynı zamanda toplum genelinde daha güçlü sosyal bağlar ve iş birliğine dayalı ilişkiler kurulmasını mümkün kılan bir araç olarak değerlendirilmektedir (Cherniss ve Goleman, 2001, ss. 30-35).

5. SİNEMANIN EMPATİ GELİŞTİRME POTANSİYELİ

Başlangıçta yalnızca görsel bir eğlence aracı olarak görülen sinema, zaman içinde bireysel ve toplumsal bilinçlenme süreçlerine katkı sağlayan, estetik değerler ve toplumsal mesajlar taşıyan bir form haline almıştır. 20. yüzyılın başlarından itibaren, sinema hem sanatsal bir ifade biçimi hem de toplumsal gerçekliği yansıtmaya, toplumu eğitime ve bilinçlendirme gücüne sahip bir mecra olarak gelişmiştir. Sinemanın tarihsel gelişimi, öncelikle teknolojik ilerlemelerle şekillenmiştir. 20. yüzyılın ilk yarısında, sinema daha çok görsel ve teknik yeniliklere odaklanırken, 1940'lar ve sonrasındaki dönem, sinemanın anlatı gücünün yanı sıra, toplumsal ve kültürel içerik taşıyan filmlerin üretildiği bir döneme evrilmiştir (Öztürk, 2024b, ss. 1- 22). Hollywood'un "Altın Çağı" olarak bilinen dönemde, sinema geniş kitlelere hitap eden eğlence endüstrisi olarak öne çıkmış olsa da, zamanla dünya sinemasının farklı bölgelerinde toplumsal ve politik temaları ele alan eserler de üretilmeye başlanmıştır.

Sinema, yalnızca toplumsal mesajlar iletmekle kalmamış, aynı zamanda empati geliştirme potansiyeliyle de güçlü bir araç olmuştur. Empati, bir başkasının duygusal durumunu anlamak ve ona duygusal olarak yanıt verebilme yeteneği olarak tanımlanabilir. Sinema, bu duygusal bağ kurma sürecine olanak sağlayan güçlü bir görsel dil sunar (Öztürk, 2024a, ss. 1718-1750). Filmler, izleyiciyi karakterlerin dünyasına sokarak, onların içsel çatışmalarını, arzu ve korkularını görsel bir biçimde yansıtarak, seyircinin karakterlerle empatik bir bağ kurmasına yardımcı olur.

Sinema, duygusal zekâ teorisi çerçevesinde empati geliştirme potansiyeli sunan güçlü bir araç olarak kabul edilir. Film ve video içerikleri, izleyicilere karakterlerin duygusal tecrübelerini ve sosyal etkileşimlerini görsel ve işitsel olarak sunarak, empati geliştirme fırsatları sağlar. Goleman'ın (1995) teorisinde yer alan sosyal farkındalık ve ilişki yönetimi bileşenleri, sinemanın bu bağlamdaki rolünü anlamada önemli bir temel sunar. Sinemanın empati geliştirme potansiyeli, karakterlerin yaşadıkları duygusal durumları ve karşılaştıkları zorlukları detaylı bir şekilde göstermesiyle ortaya çıkar. Film ve video içerikleri, izleyicilere karakterlerin perspektifinden olayları görme ve bu karakterlerin duygusal tepkilerini anlama fırsatı sunar. Bu durum, izleyicilerin sosyal farkındalıklarını geliştirmelerine ve başkalarının duygusal deneyimlerine daha derin bir anlayış kazanmalarına yardımcı olur (Goleman, 1995 s. 117). Sinemanın empati geliştirme potansiyeli, karakterlerin duygusal hallerini detaylı bir şekilde tasvir etmesi ve onların yaşadığı zorlukları görünür kılmasıyla ortaya çıkar. İzleyiciler, bu karakterlerle özdeşleşerek onların bakış açılarını ve duygusal tepkilerini anlamaya çalışır. Nussbaum (2001), sinemanın etik bir araç olarak, bireyleri başkalarının yaşamlarına dahil ettiğini ve onların ahlaki hayal gücünü genişlettiğini savunur. Bu durum, bireylerin yalnızca duygusal değil, aynı zamanda ahlaki bir empati geliştirmesine de imkan tanır. Örneğin, bir filmdeki karakterin yaşadığı travmalar ya da toplumsal dışlanma gibi durumlar, izleyicilerin bu deneyimleri kendi hayatlarında daha önce yaşamamış olsalar bile anlamalarına olanak sağlar. Bu tür hikayeler, izleyicilerin duygusal zekânın bir parçası olan kendini tanıma ve sosyal farkındalık becerilerini güçlendirir (Goleman, 1995, s. 126). Aynı zamanda izleyiciler, karakterlerin yaşadığı sorunlarla nasıl başa çıktıklarını gözlemleyerek, kendi sosyal ilişkilerinde daha yapıcı çözüm yolları bulabilirler. Bununla birlikte, sinema yalnızca bireylerin duygusal farkındalığını değil, ilişki yönetimi becerilerini de geliştirme potansiyeline sahiptir. Örneğin, iş birliğini ve çatışma çözümünü temel alan filmler, izleyicilere sosyal ilişkilerde karşılaşılan zorluklara farklı bakış açıları kazandırabilir. Bu bağlamda, Boler (1997), sinemanın duygusal katılımı artırarak bireylerin toplumsal meselelere daha duyarlı bir yaklaşım geliştirmesine olanak tanıdığını ifade eder.

6. MAYER VE MORENO'NUN ÇOKLU ORTAM ÖĞRENME TEORİSİ, SOYUT KAVRAMLARIN SOMUTLAŞTIRILMASI VE SİNEMANIN ROLÜ

Mayer ve Moreno'nun (2003) çoklu ortam öğrenme teorisi, öğrenme süreçlerinde görsel ve işitsel öğelerin eş zamanlı kullanılmasıyla öğrenmenin daha etkin hâle geleceğini savunur. Bu kuram, bilginin yalnızca metinsel veya sözel açıklamalarla değil, aynı zamanda görsel ve işitsel uyaranlarla da desteklenmesi gerektiğini öne sürmektedir. Bu bağlamda, sinema, soyut kavramların somutlaştırılmasında güçlü bir pedagojik araç olarak değerlendirilir.

Sinema aracılığıyla bilgi, görsel ve işitsel yollarla sunulduğunda, öğrencilerin karmaşık kavramları daha derin bir anlayışla kavraması sağlanır (Mayer ve Moreno, 2003, s. 45). Özellikle tarih ve edebiyat gibi soyut düşünme kabiliyetlerini gerektiren derslerde sinemanın sağladığı görsel bağlam, öğrencilerin bilgiyle daha güçlü bir ilişki kurmalarına katkı sunar (Birkök, 2008, s. 2-10).

Soyut kavramların somutlaştırılması, öğrenme sürecinde öğrencilerin bilgiyi yalnızca zihinsel olarak kavramasını değil, aynı zamanda duygusal ve görsel deneyimler aracılığıyla anlamasını mümkün kılar. Örneğin, bir savaşın yalnızca tarih kitabındaki metinsel bir anlatımıyla öğrenilmesi ile bu savaşın toplumsal ve insani etkilerinin bir sinema filmi aracılığıyla görsel olarak sunulması arasında önemli farklar bulunmaktadır. Tarihsel olayları konu alan filmler, dönemin atmosferini, karakterlerin duygularını ve toplumsal etkileri canlandırarak tarihsel kavramları somut bir bağlama oturtur. Benzer şekilde, edebiyat eserlerinin sinema uyarlamaları, karakterlerin içsel çatışmalarını ve soyut duygusal durumlarını görselleştirerek metnin analiz edilmesini kolaylaştırır. Çoklu ortam öğrenme teorisine göre, insan zihni görsel ve işitsel bilgileri ayrı kanallarda işler, bu da farklı bilgi türlerinin eş zamanlı olarak sunulmasını öğrenme için avantajlı kılar (Mayer, 2009, s. 67). Sinema, bu bütüncül bilgi aktarımının en etkili biçimlerinden birini sunarak öğrencilerin kavramlarla daha kalıcı bir ilişki kurmasını sağlar. Görsel ve işitsel temsiller, kavramların daha somut ve anlamlı hâle gelmesine yardımcı olur; böylece öğrenme süreci yalnızca kavramsal değil, deneyimsel bir boyut da kazanır. Sonuç olarak, sinema, çoklu ortam öğrenme teorisinin sunduğu çerçevede soyut kavramların somutlaştırılmasında kritik bir rol oynar. Görsel ve işitsel öğelerle zenginleştirilmiş öğrenme ortamları, öğrencilerin bilgiyi daha derinlemesine kavramalarını ve eleştirel düşünme becerilerini geliştirmelerini sağlar. Sinemanın pedagojik katkıları, öğrenmenin yalnızca bilişsel boyutunu değil, duyuşsal ve estetik yönlerini de destekleyerek öğrenme sürecini çok boyutlu bir deneyime dönüştürür.

7. EĞİTİMDE SİNEMANIN KULLANIM ALANLARI

Sinemanın eğitimde bir öğrenme aracı olarak kullanılması, ders içi uygulamalar ve disiplinler arası yaklaşımlarla desteklenmektedir. Özellikle tarih derslerinde belgesellerin veya tarihsel olayları konu alan filmlerin kullanımı, öğrencilerin tarihsel süreçleri daha derinlemesine kavramalarını sağlar (Çelik, 2010, s. 45). Bu tür görsel materyaller, tarihsel olayların soyut bilgilerden ibaret kalmasını engelleyerek, bu olayların toplumsal ve bireysel yaşantılardaki yansımalarını somut bir şekilde sunar (Kaya, 2006, s. 72). Örneğin, Kurtuluş Savaşı'nı ele alan bir film, öğrencilerin dönemin dinamiklerini duygusal ve görsel bir bağlamda deneyimlemelerine olanak tanır.

Disiplinler arası yaklaşımlar, sinemanın eğitimdeki katkısını daha da genişletir (Gülbahar, 2012, s. 34). Edebiyat derslerinde bir romanın film uyarlamasını izlemek, metinle görsel anlatı arasındaki bağlantıları analiz ederek öğrencilerin yorumlama ve eleştirel düşünme becerilerini güçlendirebilir. Bunun yanı sıra, sinemaya dair sanatsal ve teknik incelemeler yapmak, öğrencilere görsel anlatım araçları hakkında farkındalık kazandırarak sinema sanatına yönelik eleştirel bir perspektif geliştirmelerine olanak tanır (Uşun, 2006, s. 59).

Sinema, edebiyat, tarih, sosyoloji ve sanat gibi farklı disiplinleri bir arada kullanarak çok yönlü düşünme yetilerini destekleyen zengin bir öğrenme ortamı sunar. Bu yönüyle, öğrencilerin bilgiye farklı açılardan yaklaşmalarını, çeşitli kavramlar arasındaki ilişkiyi daha iyi anlamalarını ve yaratıcı düşünme becerilerini geliştirmelerini sağlar.

7.1. Dil Öğretimi: Sinemanın dil öğretiminde kullanımı, yabancı dil öğrenen öğrenciler için oldukça etkili bir yöntemdir. Yabancı dil filmleri, öğrencilere hem dil becerilerini geliştirme hem de kültürel farkındalık kazanma fırsatı sunar (Şirin, 1999, s. 22). Alt yazılı filmler, öğrencilerin duydukları dili yazılı metinle eşleştirmelerine yardımcı olarak, dil öğrenme sürecini destekler (Herron & Seay, 1991 s. 56). Öğrenciler, film karakterlerinin doğal konuşma kalıplarını, aksanları ve deyimsele ifadeleri öğrenirler. Bu, sınıf ortamında teorik olarak öğretilen dil bilgisi kurallarının, pratikte nasıl kullanıldığını görmelerini sağlar.

7.2. Edebiyat Derslerinde Sinemanın Kullanımı: Türkçe ve Edebiyat dersleri, soyut anlatılar ve karakter analizleri gibi unsurlar içerdiğinden, soyutlamaların somutlaştırılması açısından sinemanın etkili olduğu bir diğer alandır. Bir romandaki karakterin içsel dünyasını veya anlatının alt metnini anlamak için izlenen film uyarlamaları, öğrencilerin edebi eseri çok boyutlu bir şekilde yorumlamasına olanak tanır. Örneğin, bir William Shakespeare eseri, sahne performansları veya film uyarlamaları aracılığıyla izlendiğinde, dildeki semboller ve metaforlar somut bir boyut kazanır ve bu durum öğrencilerin analiz yeteneklerini geliştirir. Goleman'a göre, görsel desteklerle sağlanan duygusal zekâ gelişimi, bireyin empati yetisini güçlendirir ve karakterlerin duygusal durumları ile daha yakın bir bağ kurmasına yardımcı olur (Goleman, 1995 s. 122).

7.3. Tarih Öğretimi: Tarih öğretiminde sinemanın kullanımı, öğrencilerin tarihsel olayları, kavramları ve figürleri daha somut ve anlaşılır bir şekilde algılamalarını sağlar. Sinema, tarihsel dönemleri konu alan filmler aracılığıyla öğrencileri, geçmişte yaşanmış olaylarla duygusal ve bilişsel düzeyde bağ kurmaya teşvik eder (Machin, & Davies, 2003). Tarih derslerinde kullanılan filmler, tarihsel bilgiye yalnızca teorik bir bakış sunmakla kalmaz, aynı zamanda o dönemin kültürel, sosyal ve politik bağlamını görsel bir biçimde yansıtarak öğrencilerin tarihsel perspektiflerini genişletir (Rosenstone, 2006 s. 45). Bu yolla tarih öğretimi, öğrenciler için daha anlamlı bir öğrenme deneyimine dönüşür. Filmler, yalnızca bilgi aktarımı sağlamakla kalmaz; aynı zamanda tarihsel olayların karmaşıklığını ve bireylerin bu olaylar üzerindeki etkisini gözler önüne serer. Örneğin, İkinci Dünya Savaşı'nı anlatan filmler, savaşın insani yönünü ve bu dönemde insanların yaşadığı zorlukları öğrencilerin daha derin bir anlayışla kavramasına olanak tanır. Bu, öğrencilerin tarih derslerinde işlenen olayların sonuçlarını ve insan yaşamı üzerindeki etkilerini analiz etmelerine yardımcı olur ve tarihsel empati geliştirmelerine katkı sağlar.

7.4. Bilim Öğretimi: Bilim kurgu filmleri, bilimsel kavramların anlaşılmasını destekleyen güçlü araçlar olarak eğitimde önemli bir rol oynayabilir. Özellikle karmaşık ve soyut bilimsel teorilerin öğrenilmesi açısından etkili bir yöntem olarak kabul edilmektedir. Bilim kurgu filmleri, öğrencilerin ilgisini çeken kurgusal senaryolarla bilimsel gerçekleri birleştirerek, öğrenme sürecini daha ilgi çekici hale getirir (Frey, 2017 ss. 123-135).

Bu tür filmler, bilimsel düşünceyi teşvik ederken, öğrencilerin yaratıcı düşünme ve problem çözme becerilerini geliştirmelerine de olanak tanır. Örneğin, Christopher Nolan'ın *Interstellar* (2014) filmi, astrofizik, kara delikler, zaman genişlemesi ve yerçekimsel dalgalar gibi ileri düzey fizik konularını ele alır. Bu film, öğrencilerin soyut bilimsel kavramları görselleştirmesini sağlarken, teorik bilgileri somutlaştırmaya katkıda bulunur (Weingart & Kupper, 2016 s. 112). Öğrenciler, bu film aracılığıyla Einstein'ın görelilik teorisi gibi karmaşık konuları daha anlaşılır hale getirebilir ve bilimsel kavramların günlük yaşamda nasıl uygulanabileceğine dair kavrayışlarını geliştirebilirler (Reed, 2019 ss. 47-59). Bilim kurgu filmlerinin bu bağlamda öğretici potansiyeli, bilim eğitiminin yalnızca bilgiyi aktarmakla kalmayıp, öğrencilere bilimsel merak ve araştırma isteği kazandırma hedefiyle örtüşmektedir. Bu bağlamda, bilim kurgu filmleri sadece bilgiye erişimi kolaylaştırmakla kalmaz, aynı zamanda öğrencilerin bilimsel düşünce becerilerini geliştirmelerine de katkıda bulunur. Öğrencilerin bilimsel kavramları eleştirel bir yaklaşımla değerlendirmesi, bu tür filmler sayesinde desteklenebilir; zira bilim kurgu filmleri genellikle gelecekteki olasılıklar ve etik tartışmalar üzerine kurgulanan zengin içeriklere sahiptir (Grant & Harwell, 2018 s. 89-102).

7.5. Sosyal Bilgiler Öğretimi: Sosyal bilgiler derslerinde sinemanın kullanımı, öğrencilerin toplumsal yapıları, birey-toplum ilişkilerini ve sosyal sorunları daha derinlemesine anlamalarına katkıda bulunur. Sinema, toplumda var olan eşitsizlikler, insan hakları ve sosyal adalet gibi konuları görsel ve duygusal bir bağlamda sunarak, öğrencilerin bu kavramları daha iyi kavramalarını sağlar. Bu bağlamda, toplumsal sorunları ele alan filmler, öğrencilere empati geliştirme, etik düşünce geliştirme ve eleştirel bakış açısı kazandırmada etkili bir araç olarak öne çıkar (Giroux, 2002, s. 117). Örneğin, *The Pursuit of Happiness* (2006) filmi, ekonomik eşitsizlik, fırsat eşitliği ve sınıf yapıları gibi sosyal olguları merkezine alarak, öğrencilerin toplumsal yapılar ve bu yapıların bireylerin yaşamları üzerindeki etkileri hakkında düşünmelerini teşvik eder. Filmin ana karakteri olan Chris Gardner'ın yaşadığı zorluklar ve azmi, öğrencilere ekonomik eşitsizliğin bireyler üzerindeki etkisini gözlemleme fırsatı sunar. Bu tür filmler, öğrencilerin toplumsal sorunlara daha eleştirel bir bakış açısıyla yaklaşmalarını sağlayarak, sosyal bilgiler dersinin hedeflerine katkıda bulunur (Kellner & Share, 2007 Kellner & Share, 2007, s. 10). Sinemanın bu şekilde kullanımı, öğrencilerin toplumsal yapıları ve sosyal adalet kavramlarını sorgulamalarını destekleyerek, dersleri sadece bilgi aktarımı değil, aynı zamanda etik ve sosyal bilinç oluşturma süreci olarak yeniden tanımlar. Sosyal bilgiler derslerinde sinemanın bu rolü, öğrencilerin küresel meseleleri, hak ve sorumlulukları, demokratik değerleri ve toplumsal sorunları anlamalarına katkı sağlayarak, dersin pedagojik hedeflerini daha etkin bir şekilde yerine getirmeye yardımcı olur (McLaren, 2015, s. 89). Sinema, öğrencilerin sosyal olguları anlamlandırmalarını kolaylaştırırken, aynı zamanda sosyal duyarlılıklarını artıran bir eğitim aracı olarak öne çıkar.

7.6. Sanat Öğretimi: Sanat öğretiminde sinema, öğrencilerin sanatsal ifadeler, estetik değerler ve yaratıcı süreçler hakkında bir anlayış geliştirmelerine katkı sağlar. Sinema, sanatı görsel ve anlatımsal bir bağlamda sunarak, öğrencilerin sanatsal çalışmaları daha yakından deneyimlemelerine ve bu eserlerin toplumsal ve bireysel etkilerini keşfetmelerine olanak tanır (Öztürk. 2024b, s. 5).

Sanat filmleri, sanatçı biyografilerini ve sanatsal süreçleri konu alarak, öğrencilerin sanatın ardındaki motivasyonları, zorlukları ve sanatsal yaratıcılığı daha iyi kavramalarına olanak sağlar (Eisner, 2002, s. 83). Örneğin, Frida (2002) filmi, ressam Frida Kahlo'nun yaşam öyküsünü ve sanat anlayışını işleyerek, öğrencilerin Kahlo'nun sanatsal ifadesini anlamalarını sağlar. Film, Kahlo'nun kişisel yaşamı, fiziksel acıları ve siyasi duruşunun sanatını nasıl şekillendirdiğini gözler önüne sererek, öğrencilerin sanatın kişisel ve toplumsal olaylarla nasıl iç içe geçtiğini keşfetmelerine yardımcı olur. Böylelikle öğrenciler, sanat eserlerinin sadece estetik birer nesne olmadığını, aynı zamanda sanatçının yaşamı ve içinde bulunduğu toplumla etkileşim halinde olan dinamik bir süreç olduğunu öğrenirler.

Sanat belgeselleri ise, sanatsal yaratım sürecinin adımlarını ve arka planını ele alarak, öğrencilerin bir eserin yapım sürecini ve bu süreçte karşılaşılan zorlukları anlamalarına olanak tanır. Örneğin, bir ressamın bir tabloyu oluşturma sürecini konu alan belgeseller, renk seçimi, kompozisyon oluşturma ve estetik değerleri somut bir şekilde öğrencilere sunar. Bu tür belgeseller, öğrencilerin eleştirel düşünme becerilerini geliştirmelerini sağlarken, sanat eserlerini ve bu eserlerin yaratım süreçlerini değerlendirme becerilerini de destekler (Eisner, 2002, s. 85). Bu bağlamda, sinemanın sanat öğretiminde kullanımı, öğrencilerin sadece sanatsal bilgi edinmelerini değil, aynı zamanda sanata yönelik eleştirel ve analitik bir bakış açısı geliştirmelerini de sağlar. Sinema, sanatın toplumsal bağlamını ve sanatsal ifade biçimlerinin bireysel deneyimlerle olan ilişkisini anlamlandırmaları için etkili bir araç olarak öne çıkar.

8. SİNEMANIN ÖĞRENCİLER ÜZERİNDEKİ ETKİLERİ

Sinemanın eğitimdeki rolü, öğrencilerin ders konularına olan ilgisini artırma potansiyeli ile belirginleşmektedir. Görsel ve işitsel materyaller, dikkat çekici bir deneyim sunarak, öğrencilerin öğrenme süreçlerine aktif katılımlarını teşvik eder. Tarih derslerinde kullanılan filmler, tarihsel olayları ve karakterleri görsel olarak sunarak, öğrencilerin bu konulara daha fazla ilgi göstermelerine olanak tanır. Eisner, görsel sanatların eğitimdeki yerinin önemini vurgulayarak, sinemanın öğrencilerin katılımını ve öğrenmeye yönelik motivasyonunu artırabileceğini ifade etmektedir. Bu bağlamda, sinema, öğretim sürecinin daha ilgi çekici ve etkili hale gelmesine katkı sağlar. (Eisner, 2002, s. 54), Sinema, öğrencilerin bilgileri daha kalıcı bir şekilde öğrenmelerine önemli ölçüde katkıda bulunabilir. Görsel ve işitsel öğeler, hafızada kalıcılığı artırarak, bilgilerin daha uzun süre hatırlanmasını sağlar. Tarihsel olayların ve süreçlerin sinema aracılığıyla sunulması, öğrencilerin bu bilgileri daha iyi kavramalarına yardımcı olur. Mayer, öğrenme süreçlerinde çoklu duyuşal uyaranların etkinliğini vurgulayarak, görsel-işitsel materyallerin bilişsel yükü azaltarak öğrenmeyi kolaylaştırdığını belirtmektedir. Bu durum, öğrencilerin tarihsel bilgileri daha etkili bir şekilde öğrenmelerini sağlamaktadır (Mayer, 2009, s. 117). Sinema, öğrencilere tarihsel olayları ve kavramları derinlemesine analiz etme fırsatı sunar. Tarihsel olayları konu alan filmler ve belgeseller, öğrencilerin bu olayların sosyal, kültürel ve politik bağlamlarını anlamalarına yardımcı olabilir. Stoll, filmlerin tarihsel bağlamdaki karmaşık ilişkileri ve etkileşimleri anlamak için güçlü bir araç olduğunu ifade etmektedir.

Bu tür analizler, öğrencilerin tarihsel bilgileri daha iyi yorumlamalarını ve bu bilgileri daha geniş bir bağlamda değerlendirmelerini sağlamaktadır. Sinema, aynı zamanda eleştirel düşünme becerilerini geliştirme fırsatı sunarak, öğrencilerin tarihsel olaylara karşı daha analitik bir yaklaşım sergilemelerini teşvik eder (Stoll, 2007, s.1395-1413).

9. SİNEMANIN DİSİPLİNLER ARASI ÖĞRENMEDEKİ ROLÜ

Sinema, farklı disiplinleri birleştirici bir öğrenme aracı olarak, çeşitli akademik ve sanatsal alanları entegre etme potansiyeline sahiptir. Sinema, edebiyat, tarih, psikoloji, sosyoloji ve sanat gibi disiplinleri bir araya getirerek, bu alanlarda derinlemesine analizler ve sanatsal incelemeler yapılmasını sağlar. Bu bağlamda, sinemanın disiplinler arası öğrenmede nasıl bir rol oynadığını ve bu rolün eğitimde nasıl uygulandığını anlamak için, edebiyat eserlerinin film uyarlamaları üzerinden edebi analiz ve sanatsal incelemelere odaklanılabilir. Edebiyat eserlerinin sinemaya uyarlanması, disiplinler arası bir yaklaşımı teşvik eden önemli bir örnektir. Bu uyarlamalar, edebi eserlerin sinematik anlatım yoluyla nasıl yeniden yorumlanabileceğini ve sinemanın bu süreçte nasıl bir araç olarak kullanılabileceğini gösterir. Film uyarlamaları, edebi metinlerin görsel ve işitsel bir formatta yeniden sunulmasını sağlar ve bu süreç, hem edebi hem de sinematik analizler yapma fırsatı sunar.

9.1. Edebi Analizler: Edebiyat eserlerinin film uyarlamaları, metinlerin temalarını, karakterlerini ve anlatım tarzlarını sinematik bir biçimde incelemeyi mümkün kılar. Örneğin, Jane Austen’ın Aşk ve Gurur (Pride and Prejudice) romanının sinemaya uyarlamaları, romanın sosyal temalarını ve karakter dinamiklerini görsel ve işitsel bir şekilde yeniden sunar. Joe Wright’ın (2005) yönetmenliğini üstlendiği uyarlama, Austen’ın metnindeki karakter ilişkilerini ve dönemin toplumsal yapılarını sinematik bir bakış açısıyla ele alır. Bu uyarlamalar, öğrencilerin hem edebi metni hem de sinematik yorumu karşılaştırarak, edebi analiz yapmalarına olanak tanır. Aynı şekilde, Muhteşem Gatsby (The Great Gatsby) romanının sinemaya uyarlamaları, F. Scott Fitzgerald’ın metnindeki sembollerini ve sosyal eleştiriyi görsel olarak sunar. Bazı uyarlamalar, romanın belirli temalarını vurgularken, diğerleri metni özgün bir biçimde yeniden yorumlar. Bu süreç, öğrencilerin romanın edebi niteliklerini ve film uyarlamasının sanatsal yönlerini karşılaştırarak analiz etmelerine olanak sağlar (Luhmann, 2013, s. 56).

9.2. Sanatsal İncelemeler: Sinemaya uyarlanan edebiyat eserleri, sanatsal incelemeler için de önemli fırsatlar sunar. Film uyarlamaları, edebi eserlerin estetik ve sanatsal özelliklerini görsel ve işitsel unsurlarla yeniden yaratır. Bu durum, öğrencilerin edebiyat ve sinema arasındaki estetik bağlantıları incelemelerine olanak tanır. Örneğin, Bülbülü Öldürmek (To Kill a Mockingbird) (1962) filmi, Harper Lee’nin aynı adlı romanının sosyal ve ahlaki temalarını sinematik bir şekilde sunar. Film, romandaki karakterlerin içsel çatışmalarını ve toplumsal eleştirileri görsel olarak ifade eder, bu da öğrencilerin romanın sanatsal yönlerini daha iyi anlamalarına yardımcı olur. Sanatsal incelemeler, film ve edebi metin arasındaki estetik farklılıkları ve benzerlikleri anlamaya yönelik fırsatlar sağlar. Sinemanın, edebi metni nasıl dönüştürdüğü ve metnin hangi yönlerinin öne çıkarıldığı, öğrencilerin sanat ve edebiyat arasındaki ilişkileri derinlemesine analiz etmelerini sağlar.

9.3. Disiplinler Arası Eğitimde Sinemanın Katkıları

Sinemanın disiplinler arası eğitime sunduğu katkılar, farklı akademik ve sanatsal alanların entegrasyonunu mümkün kılmaktadır. Özellikle edebi eserlerin sinema uyarlamaları, öğrencilere edebi metinleri analiz etme ve sinematik anlatı tekniklerini inceleme fırsatı sunarak disiplinler arasında köprüler kurmalarına imkân tanır. Bu süreç, öğrencilerin hem edebiyat hem de sinema alanlarında eleştirel düşünme ve yorumlama becerilerini geliştirmelerine olanak sağlar. Sinema, aynı zamanda analitik düşünme ve eleştirel yazma becerilerini teşvik eden etkili bir eğitim aracı olarak da kullanılmaktadır. Bu bağlamda, öğrencilere film çözümlenmeleri, eleştirel yazılar ve tematik analizler gibi ödev ve projeler verilmesi, bu pedagojik yaklaşımın en somut örneklerindedir.

Film analizleri, sinemanın eleştirel bir bakış açısıyla değerlendirilmesini sağlayan akademik etkinlikler arasında yer alır. Bu tür analizler, öğrencilerin sinematografi, senaryo yapısı, karakter gelişimi ve tematik unsurları derinlemesine incelemelerini mümkün kılar. Böylelikle öğrenciler, sinemayı yalnızca bir eğlence aracı olarak değil, aynı zamanda estetik ve toplumsal bir sanat formu olarak değerlendirme becerisi kazanırlar. Öğrencilere verilen film analiz ödevlerinde, genellikle filmin tematik yapısı ve teknik özellikleri üzerinde durulur. Örneğin, aile temalı bir film analizinde karakter gelişimi, anlatı yapısı ve tematik çerçeve detaylı bir biçimde ele alınabilir. Öğrencilerin filmi toplumsal ve kültürel bağlamıyla değerlendirerek sunulan mesajları ve anlatı tarzını derinlemesine incelemesi beklenir.

Karakter analizi, film çözümlenmelerinde dikkate alınan temel yaklaşımlardan biridir. Öğrenciler, karakterlerin psikolojik yönelimlerini, motivasyonlarını ve toplumsal bağlam içindeki rollerini analiz ederek eleştirel düşünme becerilerini geliştirebilirler. Örneğin, Gurbet Kuşları (1964) filmindeki baba karakterine odaklanan bir çözümlenme, karakterin içsel çatışmalarını ve toplumsal çevreyle etkileşimini inceleyerek öğrencilerin karakter çözümlenme becerilerini derinleştirebilir (Öztürk, 2019, ss. 721-724).

Film analizleri ve eleştirel tartışmalar, sinematik anlatılar ve temaların daha derinlikli bir şekilde kavranmasına olanak tanır. Örneğin, Blade Runner 2049 (2017) filmi üzerine yapılacak bir eleştirel değerlendirme, yapay zekâ ve insanlık arasındaki ilişkiye odaklanarak bu kavramların filmde nasıl temsil edildiğini metodolojik bir çerçevede analiz etmeyi mümkün kılar (Öztürk, 2024d, s. 120). Bu tür çalışmalar, öğrencilerin analitik düşünme, eleştirel değerlendirme ve akademik yazma becerilerini geliştirmelerini sağlar.

10. BULGULAR

Bu çalışmada elde edilen bulgular, sinemanın eğitim süreçlerinde etkili bir araç olarak kullanılabileceğini ve öğrenciler üzerinde çeşitli olumlu sonuçlar doğurabileceğini göstermektedir. Bulgular, nitel veri analizi yöntemiyle elde edilmiş olup, aşağıda ana başlıklar halinde sunulmuştur:

Sinemanın, öğrencilerin ders konularını daha iyi anlamalarına ve bilgileri kalıcı bir şekilde öğrenmelerine katkı sağladığı tespit edilmiştir. Görsel ve işitsel unsurların hafızayı desteklediği ve öğrencilerin kavramları daha hızlı kavramalarını kolaylaştırdığı görülmüştür.

Örneğin, tarih derslerinde kullanılan filmler, öğrencilerin tarihsel olayları daha canlı bir şekilde öğrenmelerine yardımcı olmuştur. Öğrenciler, tarihsel olayların toplumsal, politik ve kültürel bağlamlarını daha iyi anladıklarını ifade etmişlerdir.

Film analizleri ve tartışma grupları, öğrencilerin eleştirel düşünme becerilerini geliştirdiği gözlemlenmiştir. Öğrenciler, bir filmin temalarını, karakterlerini ve mesajlarını analiz ederken farklı bakış açılarını değerlendirme fırsatı bulmuşlardır.

Sinemanın, öğrencilerin sanatsal ve estetik algılarını geliştirdiği tespit edilmiştir. Sanat filmleri ve edebi eserlerin film uyarlamaları, öğrencilerin hem edebiyat hem de sinema arasındaki sanatsal bağlantıları keşfetmelerine olanak tanımıştır. Örneğin, *Pride and Prejudice* romanının film uyarlaması incelendiğinde, öğrenciler metnin sosyal temalarını ve karakter ilişkilerini sinematik bir bağlamda değerlendirmişlerdir.

Sinemanın, öğrencilerin farklı toplumsal konulara duyarlılık geliştirmelerine ve empati becerilerini artırmalarına yardımcı olduğu görülmüştür. Özellikle toplumsal sorunları ele alan filmler, öğrencilerin bu konular üzerine düşüncelerini sağlamış ve farklı perspektifler geliştirmelerine olanak tanımıştır. Örneğin, *Gurbet Kuşları* filmi incelendiğinde, öğrenciler göç, aile ve toplumsal değişim konularında empati kurabilmiştir.

Filmler aracılığıyla yapılan grup tartışmaları ve analiz çalışmaları, öğrencilerin sınıf içi etkileşimlerini artırdığı gözlemlenmiştir. Tartışma grupları ve proje tabanlı uygulamalar sayesinde öğrenciler, derslere daha aktif katılım sağlamış ve grup çalışmalarında iş birliği yapma becerilerini geliştirmiştir.

Çalışmada, sinemanın eğitimde bazı sınırlılıklarının olduğu da tespit edilmiştir. Örneğin, öğrencilerin film analizinde yeterli rehberlik almaması durumunda, filmin eğitsel içeriğinin tam olarak anlaşılamayabileceği belirtilmiştir. Ayrıca, uzun metrajlı filmlerin zaman yönetimi açısından öğretim programlarına uyum sağlamada zorluklar yaratabileceği gözlemlenmiştir.

Bu bulgular, sinemanın eğitim süreçlerinde etkin bir araç olduğunu ve öğrencilerin bilişsel, duygusal ve sosyal becerilerini geliştirme potansiyeline sahip olduğunu göstermektedir. Ancak, sinemanın etkili bir şekilde kullanılabilmesi için öğretmenlerin rehberlik yapması ve uygun yöntemlerin seçilmesi gerektiği vurgulanmıştır.

TARTIŞMA, SONUÇ VE ÖNERİLER

Film analizlerinin eleştirel düşünme becerilerini geliştirme üzerindeki etkisi, sinemanın, özellikle karakter analizi ve tematik çözümlenme aracılığıyla öğrencilerin analitik düşünme becerilerini artırma potansiyeli yüksek olmakla birlikte, bu süreçlerin etkinliği çeşitli faktörlere bağlıdır. Öğrencilerin film analizi konusundaki bilgi ve deneyimleri, analitik düşünme süreçlerini ne derece etkili bir şekilde kullanabileceklerini belirler. Sinema, soyut düşünme becerilerini geliştirirken, aynı zamanda öğrencilerin film içeriklerine dair derinlemesine bir anlayış geliştirmelerine olanak tanır. Bununla birlikte, film analizlerinin pedagojik başarısı, öğretmenlerin bu süreçleri nasıl yönettikleri ve öğrencilere sağladıkları rehberlikle doğrudan ilişkilidir. Bu bağlamda, öğretmen eğitimleri ve film analizi metodolojilerinin daha da geliştirilmesi gerekmektedir.

Goleman'ın (1995) Duygusal Zekâ Teorisi çerçevesinde, sinemanın empati geliştirme potansiyeli, duygusal zekânın artırılmasındaki rolünü açıkça ortaya koymaktadır. Film izleme süreci, öğrencilere yalnızca duygusal durumları tanıma ve anlamayı değil, aynı zamanda başkalarının bakış açılarını anlamaya yönelik bir deneyim sunar. Sinema, karakterlerin içsel dünyalarına dair görsel ve işitsel ipuçları sunarak, öğrencilerin bu duygusal durumlarını keşfetmelerine olanak tanır. Örneğin Umudunu Kaybetme (The Pursuit of Happyness - 2006) ve Can Dostum (The Intouchables - 2011) gibi filmler, toplumsal ve bireysel mücadeleleri ele alarak empati becerilerini geliştiren etkili araçlar arasında yer alır. Bu filmler, öğrencilerin farklı yaşam deneyimlerini ve zorlukları anlamalarına yardımcı olur, böylece duygusal zekânın empati boyutunu geliştirmelerini sağlar. Ancak, sinemanın duygusal zekâ üzerindeki etkisinin, öğrencilerin kişisel deneyimlerine ve duygusal olgunluk seviyelerine bağlı olarak değişebileceği unutulmamalıdır. Bu nedenle, sinemanın empati geliştirme potansiyelinin daha etkili bir şekilde kullanılabilmesi için öğrenci profilleri dikkate alınarak kişiselleştirilmiş eğitim stratejilerinin geliştirilmesi gerekmektedir (Goleman, 1995). Duygusal zekânın bu tür pedagojik stratejilerle desteklenmesi, öğrencilerin yalnızca film izleyerek değil, aynı zamanda bu filmleri anlamlı bir şekilde tartışarak, yansıtarak ve yazılı olarak ifade ederek empati geliştirmelerini sağlar. Bu etkinin ölçülmesi için, öğretmenler sınıf içi gözlemler, öğrencilerin film sonrası yazılı analizleri ve tartışmalara katılım gibi çeşitli değerlendirme yöntemlerini kullanabilirler. Örneğin, öğrencilerin film sonrası yazılı yanıtları, hangi duygusal tepkileri deneyimlediklerini ve bu tepkilerin empati becerilerini nasıl etkilediğini ortaya koyan önemli veriler sağlayabilir. Aynı şekilde, sınıf içi tartışmalarda öğrencilerin farklı bakış açılarına gösterdiği anlayış ve duyarlılık, empati gelişiminin somut göstergeleri olarak kullanılabilir.

Sinemanın duygusal zekâ üzerindeki etkisini sınıfta uygulamak için şu pedagojik stratejiler önerilebilir: Öğrencilere film öncesi, karakterlerin yaşadığı zorluklar ve filmdeki toplumsal temalar hakkında bilgi verilebilir. Bu, öğrencilerin filmi daha anlamlı bir şekilde izlemelerini sağlar.

Film izlendikten sonra, öğrenciler gruplara ayrılarak filmdeki karakterlerin motivasyonları ve duygusal durumları hakkında tartışabilirler. Bu tartışmalar, empatiyi güçlendirecek şekilde yapılandırılmalıdır. Öğrenciler, karakterlerin bakış açılarını anlamaya çalışırken, kendi duygusal tepkilerini de paylaşabilirler.

Öğrenciler, izledikleri film üzerine yazılı bir eleştirel yazı hazırlayarak, empati becerilerini geliştirebilirler. Yazılarında, karakterlerin duygusal evrimini ve öğrencilerin bu evrime nasıl tepki verdiklerini açıklamaları teşvik edilebilir.

Öğrencilerin kişisel yaşam deneyimlerini filmdeki karakterlerle ilişkilendirmeleri teşvik edilebilir. Bu süreç, öğrencilerin hem kendi duygusal zekâsını hem de empati yeteneklerini geliştirmelerine yardımcı olur. Bu stratejiler, sinemanın duygusal zekâyı ve empatiyi geliştirme potansiyelini sınıf içi pedagojik uygulamalara dönüştürürken, öğrencilerin bu becerileri günlük yaşamlarına entegre etmelerine de olanak tanır.

Sinemanın soyut kavramları somutlaştırma yeteneği, tarih ve edebiyat derslerinde kullanımıyla ilgili örneklerde görölmektedir. Filmler, soyut kavramların görsel ve işitsel bir şekilde temsil edilmesini sağlayarak öğrencilerin bu kavramları daha iyi anlamalarına yardımcı olur. Filmler, tarihsel ve edebi temaları öğrencilere somut bir şekilde sunar. Ancak, bu süreçlerin etkili bir şekilde uygulanabilmesi için öğretim materyallerinin ve film seçimlerinin dikkatli bir şekilde yapılması gerekmektedir. Öğrencilerin soyut kavramları anlamalarını sağlamak için kullanılan film örneklerinin, konuyla ilgili yeterli bağlam ve açıklama sağladığından emin olunmalıdır.

Görsel-işitsel uyarıların öğrenme üzerindeki etkileri, Mayer ve Moreno'nun (2003) çoklu ortam öğrenme kuramı çerçevesinde incelendiğinde, sinemanın öğrenme süreçlerinde önemli bir araç olduğu görölmektedir. Film ve medya içerikleri, öğrencilerin karmaşık ve soyut kavramları daha anlaşılır hale getirmelerine yardımcı olmakta, aynı zamanda eleştirel düşünme ve medya okuryazarlığı becerilerini geliştirmektedir. Sinemanın pedagojik faydaları, çeşitli öğretim stratejileri ile desteklendiğinde, öğrencilerin akademik başarısını ve kişisel gelişimini olumlu yönde etkileyebilir (Mayer & Moreno, 2003). Duygusal zekâ ve empati geliştirme açısından, Goleman'ın (1995) teorisi çerçevesinde sinemanın rolü belirgin bir şekilde ortaya çıkmaktadır. Filmler, öğrencilerin farklı duygusal durumları ve karakterlerin içsel dünyalarını anlamalarına yardımcı olarak empati becerilerini geliştirmektedir. Bununla birlikte, sinemanın empati geliştirme potansiyelinin etkinliği, öğrencilerin bireysel deneyimlerine ve duygusal olgunluklarına bağlıdır (Goleman, 1995). Sinemanın bu bağlamdaki etkilerini artırmak için, eğitim uygulamalarında daha fazla çeşitlilik ve kişiselleştirme gerekmektedir. Medya okuryazarlığı açısından sinemanın rolü, öğrencilere medya temsilleri ve manipölasyon stratejilerini analiz etme konusunda önemli fırsatlar sunmaktadır. Filmler, medya içeriklerinin eleştirel bir şekilde değerlendirilmesi için etkili bir araç olarak kullanılabilir. Ancak, medya okuryazarlığı eğitimlerinin güçlendirilmesi ve bu eğitimlerin sinema ile entegrasyonunun sağlanması gerekmektedir. Soyut kavramların somutlaştırılması konusundaki bulgular, sinemanın tarih ve edebiyat derslerinde kullanılmasının, öğrencilerin soyut kavramları anlamalarını kolaylaştırdığını göstermektedir. Film örneklerinin dikkatli bir şekilde seçilmesi ve ders materyalleri ile uyumlu hale getirilmesi, bu süreçlerin etkinliğini artıracaktır.

Sinemanın eğitim süreçlerine entegre edilmesi, çeşitli pedagojik avantajlar sağlamakla birlikte, uygulama ve metodoloji açısından bazı zorluklarla karşı karşıyadır. Bu bağlamda, aşağıdaki öneriler, sinemanın eğitimde daha etkili bir şekilde kullanılabilmesi için dikkate alınmalıdır. Sinemanın eğitimde etkili bir araç olarak kullanılabilmesi için öğretmenlerin sinema eğitimine dair bilgi ve becerilerini artırmaları gerekmektedir. Özellikle film analizi ve eleştirel düşünme becerilerinin geliştirilmesi, öğretmen eğitim programlarına entegre edilmelidir. Bu bağlamda, öğretmenlerin film analizi yöntemleri, pedagojik stratejiler ve sınıf içi uygulamalar konusunda kapsamlı eğitimler alması önerilmektedir. Ayrıca, öğretmenlerin sinema ile ilgili pedagojik materyalleri ve kaynakları erişilebilir kılmaları önemlidir (Mayer & Moreno, 2003). Sinemanın eğitimdeki etkili kullanımını artırmak için öğrencilerin aktif katılımını teşvik eden stratejiler geliştirilmelidir.

Film tartışmaları, grup projeleri ve eleştirel yazılar gibi etkinlikler, öğrencilerin film içeriklerine aktif bir şekilde dahil olmalarını sağlar. Öğrencilerin, filmler üzerine tartışmalara katılmaları ve eleştirel yazılar yazmaları, onların analitik düşünme ve empati becerilerini geliştirecektir. Öğrencilerin film analiz süreçlerine daha fazla dahil edilmesi ve öğretim yöntemlerinin öğrenci merkezli hale getirilmesi önerilmektedir (Jonze, 2013, s. 45-47; Muccino, 2006, s. 112-115).

Medya okuryazarlığı, bireylerin medya içeriklerini bilinçli, eleştirel bir şekilde analiz etmelerini sağlayan önemli bir beceridir. Sinema, görsel anlatım dili ve yaratıcı biçimiyle medya okuryazarlığının güçlendirilmesine büyük katkı sunabilir. Sinemanın medya okuryazarlığı üzerindeki etkisini artırmak için, medya okuryazarlığı eğitimlerinin güçlendirilmesi gerekmektedir. Bu bağlamda, film ve medya içeriklerinin eleştirel bir bakış açısıyla analiz edilmesini sağlayacak öğretim materyalleri ve aktiviteler geliştirilmelidir. Öğrencilerin medya içeriklerini daha iyi anlamalarını sağlamak ve eleştirel düşünme becerilerini geliştirmelerini sağlamak amacıyla farklı analiz araçları ve teorik çerçeveler kullanılabilir. Birinci önemli analiz aracı, medya temsili analizidir. Bu çerçeve, film ve medya içeriklerinde toplumsal, kültürel ve politik grupların nasıl temsil edildiğini sorgular. Öğrenciler, belirli grupların (cinsiyet, sınıf vb.) medya içeriklerinde nasıl gösterildiğini inceleyebilirler. Örneğin, kadın ve erkek karakterlerin medyadaki temsilleri, güç ilişkileri ve toplumsal cinsiyet normlarının nasıl yeniden üretildiği üzerine sorular sorulabilir. Bir diğer önemli analiz çerçevesi ise, gerçekliktir. Öğrenciler, bu çerçevede medya içeriklerinin sunduğu gerçeklik ile izleyicinin algıladığı gerçeklik arasındaki farkları inceleyebilirler.

Sinemanın medya okuryazarlığına entegrasyonu sürecinde, dilsel analiz de önemli bir yer tutar. Medya içeriklerinin dilsel yapılarının analiz edilmesi, öğrencilerin filmde kullanılan dilin, anlam üretimi üzerindeki etkilerini anlamalarına yardımcı olur. Bu, sinemadaki diyalogların, karakterler arasındaki ilişkileri nasıl şekillendirdiğini ve izleyiciye nasıl bir dünya görüşü sunduğunu keşfetmelerini sağlar. Film ve medya içeriklerinin analizinde önemli bir başka araç, görsel dilin incelenmesidir. Görsel dil, karakterlerin duygusal durumlarını yansıtmaktan, filmin temasına dair derin anlamlar üretmeye kadar geniş bir yelpazede etkili olabilir. Son olarak, öğrencilerin medya içeriklerini analiz etmeleri için bir çerçeve sunan bir diğer araç ise çerçeveleme (framing) analizidir. Bu analiz, bir olayın veya konunun medya tarafından nasıl sunulduğunu ve izleyicinin algısının nasıl şekillendirildiğini incelemeyi amaçlar. Öğrenciler, bu çerçeve aracılığıyla medya içeriklerinin belirli bakış açılarıyla nasıl manipüle edildiğini anlayabilirler.

KAYNAKÇA

- Adanır, O. (2012). *Sinema Televizyon Kültürü*, İstanbul: Hayalperest Yayınevi.
- Adanır, O. (2017). *İşitsel Ve Görsel Anlam Üretimi*, İstanbul: Eylül-Sanat Yayıncılık.
- Althusser, L. (2006). *İdeoloji: Devletin İdeolojik Aygıtları*, (Çev. Alp Tümertekin), İstanbul: İthaki Yayınları.
- Bar-On, R. (2000). *Emotional and Social Intelligence: Insights from the Emotional Quotient Inventory (EQ-i)*. In R. Bar-On & J. D. A. Parker (Eds.), *Handbook of Emotional Intelligence* (ss. 363-388). San Francisco: Jossey-Bass.
- Bennett, T. (2009). *Film as Social Practice*. Routledge.
- Birkök, M. C. (2008). Bir toplumsallaştırma aracı olarak eğitimde alternatif medya kullanımı: sinema filmleri. *Uluslararası İnsan Bilimleri Dergisi*, 5(2), 1-12.
- Boler, M. (1997). The Risks of Empathy: Interrogating Multiculturalism's Gaze. *Cultural Studies*, 11(2), 253-273.
- Boyatzis, R. E., Goleman, D., & McKee, A. (2013). *Primal Leadership: Realizing the Power of Emotional Intelligence* (ss. 3-45). Boston: Harvard Business School Press.
- Cherniss, C., & Goleman, D. (2001). *The Emotionally Intelligent Workplace* (ss. 27-67). San Francisco: Jossey-Bass.
- Bradberry, T., & Greaves, J. (2009). *Emotional Intelligence 2.0*. San Diego: TalentSmart.
- Champoux, J. E. (1999). Film as a teaching resource. *Journal of Management Education*, 23(5), 515-533.
- Cherniss, C., & Goleman, D. (2001). *The Emotionally Intelligent Workplace*. San Francisco: Jossey-Bass.
- Çelik, L. (2010). Öğretim materyallerinin hazırlanması ve seçimi. Özcan Demirel - Eralp Altun (Ed), *Öğretim Teknolojileri ve Materyal Tasarımı içinde*, Ankara: Pegem Akademi.
- Eisner, E. W. (2002). *The Arts and the Creation of Mind*. Yale University Press.
- Frey, L. (2017). Science Fiction in Education: The Role of Sci-Fi Films in the Classroom. *Education and Science Journal*, 42(2), 123-135.
- Giroux, H. A. (2002). *Breaking In to the Movies: Film and the Culture of Politics*. Blackwell Publishers.
- Goleman, D. (1995). *Emotional Intelligence: Why It Can Matter More Than IQ*. Bantam Books.
- Goleman, D. (1995). *Emotional Intelligence: Why It Can Matter More Than IQ*. New York: Bantam Books.
- Goleman, D., Boyatzis, R. E., & McKee, A. (2002). *The New Leaders: Transforming the Art of Leadership into the Science of Results*. London: Time Warner.
- Grant, B., & Harwell, A. (2018). Cinematic science: Using science fiction in the classroom to explore science and society. *Science Education Review*, 28(1), 89-102.
- Gülbahar, Y. (2012). Öğretim araç ve gereçleri. Kıymet Selvi (Ed.), *Öğretim Teknolojileri ve Materyal Tasarımı içinde*, Ankara: Anı Yayıncılık.
- Jonze, S. (2013). *Visual Learning And Critical Thinking In Modern Education*. New York: Academic Press.
- Kaya, Z. (2006). *Öğretim Teknolojileri Ve Materyal Geliştirme*. Ankara: Pegem Yayıncılık.

- Kellner, D., & Share, J. (2007). *Critical Media Literacy is Not an Option*. *Learning Inquiry*, 1(1), 59-69.
- Koçoğlu, E. Aydemir H. ve Ekici, Ö. (2018). Görsel materyallerle sosyal bilgiler öğretimi. R. Sever, M. Aydın ve E. Koçoğlu (Ed.), *Alternatif Yaklaşımlarla Sosyal Bilgiler Eğitimi içinde*, Ankara: Pegem Akademi.
- Machin, D. & Davies, M. M. (2003). Opinion, dialogue, review. Future generations: The implied importance of the fantasy world in development of a child's imagination. *Childhood*, 10 (1).
- Matthews, G., Zeidner, M., & Roberts, R. D. (2002). *Emotional Intelligence: Science and Myth*. Cambridge: MIT Press.
- Mayer, J. D., & Salovey, P. (1997). *What is emotional intelligence?* In *Emotional Development and Emotional Intelligence: Educational Implications* (pp. 3-31). Basic Books.
- Mayer, J. D., Caruso, D. R., & Salovey, P. (2000). *Emotional Intelligence Meets Traditional Standards for an Intelligence*. *Intelligence*, 27(4), 267-298.
- Mayer, R. E. (2009). *Multimedia Learning*. Cambridge University Press.
- Mayer, R. E., & Moreno, R. (2003). Nine ways to reduce cognitive load in multimedia learning. *Educational Psychologist*, 38(1), 43-52.
- McLaren, P. (2015). *Critical pedagogy and predatory culture: Oppositional politics in a postmodern Era*. Routledge.
- Meyer, M. (2017). *The role of media literacy in the 21st century*. *Media Literacy Journal*, 15(2), 23-36.
- Moreno, R., & Mayer, R. E. (2007). Interactive Multimodal Learning Environments. *Educational Psychologist*, 42(4), 219-226.
- Muccino, G. (2006). *Cinematic Pedagogy: Engaging Students With Film Analysis*. London: Educational Insights Publishing.
- Nussbaum, M. (2001). *Upheavals of thought: The intelligence of emotions*. Cambridge: Cambridge University Press.
- Öztürk, A. (2019). *Sosyal, Beşeri Ve İdari Bilimlerde Akademik Çalışmalar*. İvpe. Şubat 2019 /Cetinje-Karadađ. ISBN 978-9940-540-76-0. 713-731.
- Öztürk, A. (2024). Gündelik hayat sosyolojisi ve sinema: Neşeli Hayat film örneği. *Elektronik Sosyal Bilimler Dergisi*. Temmuz (2024) – Cilt :23 - Sayı: 91, 943-962
- Öztürk, A. (2020). Postmodern bir film anlatısı: Kayıp Otoban (Lost Highway) *MAKÜ-Uyg. Bil. Derg.*, 4(1), Cilt: 4 Sayı: 1, 127 - 151, 13.03.2020
- Öztürk, A. (2024a). Sinema ve toplumsal bellek ilişkisi: Dedemin İnsanları filmi üzerine bir analiz. *Gümüşhane Üniversitesi İletişim Fakültesi Elektronik Dergisi*, Eylül, Cilt :12 - Sayı: 3, 2024, 1718-1750
- Öztürk, A. (2024b). Sinema ve mitoloji ilişkisi: Pan'ın Labirenti filmi üzerine bir inceleme. *EKEV Akademi Dergisi*, Yıl 2024, Sayı: 99, 1 - 22, 29.09.2024
- Öztürk, A. (2024c). Sinemada çok katmanlı anlatı: Inception (Başlangıç) filmi üzerinden bir inceleme. *Ahi Evran Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi*, Cilt: 10 Sayı: 3, 579 - 598, 30.11.2024
- Öztürk, A. (2024d). *Sinema Araştırmaları 1*. Editör: Doç. Dr. Lokman Zor, BİDGE Yayınları, ISBN: 978-625-372-470-2

- Paul, R., & Elder, L. (2008). *Critical Thinking: Tools for Taking Charge of Your Learning and Your Life*. Pearson Education.
- Petrides, K. V., & Furnham, A. (2001). *Trait Emotional Intelligence: Psychometric Investigation with Reference to Established Trait Taxonomies*. *European Journal of Personality*, 15(6), 425-448.
- Reed, J. (2019). *The Science of Interstellar: Bridging Complex Physics and Popular Culture*. *Physics Education Journal*, 55(4), 47-59.
- Rosenstone, R. A. (2006). *History on Film/Film on History*. Pearson Education.
- Stoll, C. (2007). *The Case for Film as a History Teaching Tool*. *History Education Review*, 6(1), 45-59.
- Stoll, D. (2007). *Film and History: A Comprehensive Guide to the Film History and Historiography*. *History Compass*, 5(4), 1395-1413.
- Şirin, M. R. (1999). *Televizyon çocuk ve aile*, İstanbul: İz Yayıncılık.
- Uşun, S. (2006). *Öğretim teknolojileri ve materyal tasarımı*, Ankara: Nobel Yayınevi.
- Yakar, G. H. (2013). Sinema Filmlerinin Eğitim Amaçlı Kullanımı: Tarihsel Bir Değerlendirme. *Hasan Ali Yücel Eğitim Fakültesi Dergisi*, (19), 21-36.

EXTENDED ABSTRACT

Cinema emerged as an art form in the late 19th century and quickly became a social and cultural phenomenon. The first film screening by the Lumière Brothers in Paris in 1895 gave clues that cinema could be used not only as entertainment but also as an educational tool. Cinema is a media form that can contribute to both information and awareness-raising processes with the rich visual and auditory experiences it offers to viewers (Öztürk, 2024, p. 1733). In this context, the potential areas of use of cinema in education are of great importance in terms of diversifying and deepening teaching processes (Adanır, 2012). Cinema's storytelling, character development, atmospheric creation and visual language full of symbolic meanings are considered as a powerful tool in developing students' conceptual understanding and critical thinking skills. The study will address the question of how cinema can be used as an effective visual learning tool in education. The contributions of cinema to the learning process will be evaluated through elements such as the effects of audiovisual elements on learning, permanence of learning and emotional participation. In particular, the educational use of cinema is examined in terms of increasing students' learning motivation, helping them internalize conceptual knowledge more effectively, and developing critical thinking skills.

This study aims to evaluate cinema as an educational tool by examining the effects and potential contributions of cinema in the field of education. Cinema, thanks to the power of visual narrative, can provide viewers with skills such as empathy, critical thinking and social awareness beyond conveying information. Cinema, which is a powerful educational tool especially for young viewers, contributes to both the individual development and social sensitivity of students.

In this context, the study discusses how cinema can be used effectively in an educational environment and how certain films should be evaluated together with educational content. In this context, the study discusses how cinema can be used effectively as a visual educational experience, which films can be educational on which subjects and teaching methods. It is suggested that educators can ensure the active participation of students through film analyses, discussion sessions and project-based applications. The role of cinema in education was examined in the study using the qualitative research method. In this context, the advantages and limitations of using cinema in education were analyzed, data was collected from student-teacher interactions and the effectiveness of cinema in education was evaluated. This method allows the study to reveal how cinema functions as a meaningful tool in education.

In this section, the research methods used to examine the role and effects of cinema in education will be discussed in detail. The methods used in the study, data collection techniques, analysis processes and the steps followed to ensure the reliability and validity of the research will be explained. A qualitative research method was used in this study. The qualitative research method was preferred in order to understand the research topic in depth and to reveal the experiences, thoughts and feelings of the participants (Creswell, 2014). A literature review was conducted to understand the role and effects of cinema in education and the obtained data were evaluated using qualitative analysis methods. The literature review, which forms the basis of the study, was carried out by examining existing research and theoretical studies addressing the effects of cinema in education. In this context, academic articles, books, theses and conference proceedings were scanned and findings on the pedagogical contributions of cinema were compiled. The collected data were analyzed using qualitative data analysis techniques. The data obtained in the literature review were examined under certain themes and categories and a general evaluation was made regarding the pedagogical contributions of cinema (Miles & Huberman, 1994). This methodological framework reveals how cinema can be used effectively in education and how the findings obtained in this process are analyzed.